

N:o 51.

Auk. till Riksd. Kansli d. 11 Maj 1868, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner rörande ändringar i Kongl. Förordningen om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet, den 21 December 1857.

I ofvanberörda ämne har uti särskilda till Lag-Utskottets behandling öfverlemnade motioner blifvit föreslaget:

af Herr *Liss Olof Larsson* (mot. N:o 9 i 2:dra serien), att Riksdagen måtte besluta, »att alla bestämmelser om egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet öfverlåtas åt landstingen, som derom ega att öfverenskomma och besluta inom hvar sina särskilda län»;

af Herr *Anders Jonsson* (mot. N:o 151 i 2:dra serien), »att stängselskyldighetens ordnande måtte få öfverflyttas på landstingen»;

af Herr *Johannes Andersson* (mot. N:o 187 i 2:dra serien), att genom en särskild § måtte till ifrågavarande Förordning göras ett tillägg, så lydande:

»Stängsel omkring kyrkogårdar, kyrkoegor och fattigplaner hållas af kommunen efter hemmantal, och omkring soldattorp likaledes af rote-intressenterne»;

af Herr *Johan Olsson* (mot. N:o 245 i 2:dra serien), att genom ett tillägg till ifrågavarande Förordning måtte stadgas, »att vid alla för ett skifteslag af oskiftad mark uttagna behöfliga vägar skola alla skifteslagets delegare efter hemmantalet deltaga i stängselskyldigheten»; samt

af Herr *W. Croneborg* (mot. N:o 21 i 1:sta serien), att Riksdagen för sin del ville besluta, att 5 § af ifrågavarande Förordning skall erhålla följande förändrade lydelse:

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 7 Saml. 27 Häft.

»Utgöras egor af skog, utmark eller beteshage å båda sidor, eger stängselvitsord ej rum. Den ohägnade marken skall likväl icke anses till gemensamt mulbete upplåten, der ej annorlunda aftaladt är.

Häst kreatur må likväl fritt beta på ohägnad skog eller utmark, dock vare kreaturets egare ansvarig ersätta den skada, som af sådant kreatur tillfogas inegor, dessa må vara inhägnade eller icke».

Hvad först angår förslagen om öfverlåtande till landstingen af stängsel-skyldighetens ordnande, så måste det visserligen medgifvas, att, på sätt motionärerne anmärkt, i fråga om berörda skyldighet, likasom i andra frågor af egentligen ekonomisk beskaffenhet, olika förhållanden inom särskilda orter kunna göra för alla orter gemensamma bestämmelser mindre lämpliga; men sjelfva rättsgrunden, d. v. s. frågan huruvida jordegare må vara berättigad att af granne fordra och vinna deltagande i hägnad emellan deras egor, synes dock vara af sådan beskaffenhet, att den bör genom lag bestämmas lika för alla. Då det nu derjemte enligt §§ 5 och 19 i ifrågavarande författning är åt vederbörande jordegare öfverlemnadt att för viss tid träffa öfverenskommelse rörande såväl hägnadsskyldigheten, som begagnandet af skogs- och utmarksplotter eller beteshagar, emellan hvilka stängsel ej finnes; då beslut, som af ett landsting kunde fattas, skiljaktigt från hvad ett annat landsting bestämde, skulle kunna medföra mycken svårighet och oreda i alla de fall, der fråga vore om stängsel i skilnaden emellan egor, tillhörande olika landstingsområden; och då det för öfrigt icke synes vara lämpligt, att låta bestämmelserna i ämne, som berörer så många enskildas rätt och fördel, bero på beslut af en tillfällig majoritet vid ett landsting, får Utskottet hemställa,

1:o att Herrar Liss Olof Larssons och Anders Jonssons ifrågavarande motioner må lemnas utan vidare afseende.

Beträffande derefter de af Herrar *Johannes Andersson* och *Johan Olsson* framställda förslag, så och då, enligt 26 Kap. 1 § Byggningsbalken, skyldigheten att bygga och underhålla kyrkomur redan är ett kommunens gemensamma åliggande; då af stadgandena i kommunalförfattningarne, jemförda med bestämmelserna i 9 § af stängselförfattningen, ostridigt följer, att, derest infredandet af kyrkoegor eller fattighusplaner icke föranledes af yrkande från egare af angränsande jord, sådant bör af kommunen gemensamt bekostas, och, i annat fall, denna på lika sätt med grannen deri deltaga; då siståberopade bestämmelser likaledes ega full tillämplighet i fråga om inhägnande af egor till soldattorp, så att, derest sådant yrkas af egaren till angränsande jord, denne, å ena sidan, och roteintressenterne, å den andra, böra efter de i allmänhet stadgade grunder deri deltaga, men

hägnåden eljest bekostas af roteintressenterne; och då slutligen ingen lär kunna lagligen tvingas att hålla stängsel vid väg, som genomlöper hans egor, derest sådant icke vid föregånget skifte blifvit särskildt stadgadt, eller vägen utgör egoskilnad emellan särskilda delegares lotter, utan det fastheldre, i motsatt fall, är en skyldighet för den, som begagnar vägen, att tillse, det skada genom hans vållande icke sker å de egor, som gränsa intill vägen, vid det äfventyr åberopade förordning stadgar; så lär Riksdagen finna,

2:o att Herrar Johannes Anderssons och Johan Olssons omförmälda motioner icke böra till någon vidare åtgärd föranleda.

De af Herr *Croneborg* yrkade grundsatser, eller att stängselvitsord ej skall ega rum, då ömsesides angränsande egor utgöras af skog, utmark eller beteshage, och att den ohägnade marken det oaktadt ej skulle anses upplåten till gemensamt mulbete, der ej annorlunda vore aftaladt, stå, såsom motionären jemväl sjelf medgifvit, i fullkomlig motsats till hvad som för närvarande är stadgadt. Ett antagande deraf skulle möjligen inom vissa orter icke medföra olägenhet, utan tvärtom utöfva ett önskvärdt inflytande på skogsåterväxten; men den ovilkorliga följderna deraf blefve, att, då delegarne icke vore ense om att afskilja egolotterna genom hägnad, kreaturen måste vallas, och det skulle utan tvifvel ändock blifva svårt att i kuperade marker afhålla dem från att gå in på angränsande egolotter. Det synes Utskottet ock vara att befara, det ett stadgande i denna syftning ännu icke skulle vinna allmänt bifall, och Utskottet anser jemväl, att redan befintliga bestämmelser i 5 § af ifrågavarande förordning, hvilka åsyfta dels att bereda lindring i hägnadsskyldigheten för den, som icke har motsvarande nytta deraf, dels ock att befordra aftal om inskränkning i mulbetesrätten å mark, som ligger ohägnad och på sådan grund anses såsom samfällig, innefatta allt hvad som i detta afseende för det närvarande, med hopp om framgång, kan föreslås; och Utskottet hemställer fördenskull,

3:o att ej eller Herr *Croneborgs* ifrågavarande motion må till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 Maj 1868.

På Utskottets vägnar:

Arvid Faxé.

Herrar *Bergström* och *Ahlgren* hafva begärt att få anmärkt, det de i ärendets behandling hos Utskottet ej deltagit.